

Tillsynsplan 2020

Räddningstjänsten Skånemitt

Olycksförebyggande verksamheten

2020-03-06

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiv vara

Bakgrund

Räddningstjänsten Skånemitt, härafter benämnt som *räddningstjänsten*, bedriver tillsynsverksamhet enligt Lagen om skydd mot olyckor samt Lagen om brandfarliga och explosiva varor. Tillsynsverksamheten styrs i första hand av de antagna handlingsprogrammen i Höörs och Hörby kommun. Båda handlingsprogrammen har följande mål som berör räddningstjänstens tillsynsverksamhet:

Ingen ska omkomma eller skadas till följd av brand i Höörs (Hörby) kommun. [...] Höörs (Hörby) kommun ska kontrollera att företag vidtar de åtgärder som krävs enligt lagstiftningen.

Vidare har räddningstjänsten en verksamhetshandbok för skadeförebyggande avdelningen från 2016, vilken bland annat innehåller information om vilka olika typer av tillsyner som ska genomföras. De tillsynstyper som beskrivs är:

- Regelbunden tillsyn – tillsyn på objekt som valts ut för periodiserade tillsynsfrister. Handboken innehåller en förteckning över vilka typer av objekt som bör ha periodiserade tillsynsfrister samt vilken tidsfrist (två eller fyra år) som anses rimlig.
- Tematillsyn – tillsyn på en grupp av objekt som inte är med bland de regelbundna tillsynerna. Tematillsyn innebär en särskild satsning för att under en kortare tidsperiod utföra tillsyn mot ett flertal liknande objekt, till exempel flerbostadshus, butiker, campingplatser eller badplatser.
- Händelsebaserad tillsyn – tillsyn som initieras genom att allmänheten, andra myndigheter eller personal inom räddningstjänsten uppmärksammat någon misstänkt brist i brandskyddet på ett objekt.

Baserat på förteckningen över vilka typer av objekt som bör ha regelbunden tillsyn, har räddningstjänsten sedan 2013 haft ett dokument över vilka faktiska objekt det gäller. Objekten är sorterade efter vald tillsynsfrist och inplanerade för vilket år det är dags för ny tillsyn. Detta register har därefter fungerat som en plan över vilka tillsyner som ska genomföras varje år.

På grund av vakanser och hög arbetsbelastning i övrigt, har räddningstjänsten under 2018 och 2019 inte haft möjlighet att genomföra samtliga tillsynsbesök som varit planerade. Man har inte heller kunnat genomföra tematillsyner i den omfattning som beskrivs i verksamhetshandboken. Detta innebär att i dagsläget finns det ett flertal objekt som ligger långt efter i tillsynsplanen och som därför kan vara i stort behov av tillsyn.

Mål och ambitionsnivå

För tillsynsverksamheten år 2020 har räddningstjänsten följande mål:

- Genomföra tillsyn på samtliga objekt vars tillsynsfrist gick ut år 2019 eller tidigare, samt minst 80 % av de objekt vars tillsynsfrist går ut under år 2020.
- Vid behov genomföra händelsebaserad tillsyn.
- I samband med upprättandet av nya handlingsprogram för kommunerna ska även verksamhetshandboken och eventuellt en långsiktig tillsynsplan uppdateras och förnyas. Inför detta arbete behöver den nuvarande tillsynsverksamheten utvärderas och följas upp.
- Förnya ärendeprocessen för kommunikering och beslut vid tillsyn, utifrån riktlinjer från MSB:s nya version av handboken *Kommunal tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor* (släpps under 2020).
- Påbörja genomgång och uppdatering av registrerade verksamheter i Daedalos. Verksamheterna ska bland annat uppdateras med sina eventuella tillsynsfrister och information om eventuella tillstånd enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Urvalsfaktorer och prioritering

Tillsynsobjekten för år 2020 har i första hand valts ut bland de objekt som sedan tidigare har försetts med en tidsfrist för regelbunden tillsyn. Av dessa objekt har samtliga verksamheter vars tillsynsfrist gick ut 2019 eller tidigare valts ut för tillsyn, i enlighet med målen för årets tillsynsverksamhet. Bland de objekt vars tillsynsfrist går ut under 2020 har en prioritering gjorts för att välja ut de som sannolikt har störst behov av tillsyn. Denna prioritering har gjorts utifrån följande faktorer:

- Vilken verksamhetstyp och byggnadstyp som finns på objektet. Viktiga parametrar för att bedöma objektets tillsynsbehov är:
 - Om det finns sovande personer i byggnaden.
 - Om personerna i byggnaden förväntas ha förmåga att själva försätta sig i säkerhet.
 - Om personerna i byggnaden kan förväntas ha god kännedom om byggnaden och dess utrymningsmöjligheter.
 - Om verksamheten förvarar och/eller hanterar brandfarliga eller explosiva ämnen.
 - Byggnadens storlek och komplexitet i övrigt.
- Eventuella tidigare anmärkningar och föreläggande på objektet. Tillsynsobjekt som tidigare har genomgått tillsyn utan anmärkningar har generellt bedömts ha en lägre prioritet för ny tillsyn. Objekt som tidigare har haft många och/eller återkommande anmärkningar har bedömts ha en högre prioritet. Även anmärkningarnas karaktär har haft betydelse för bedömningen.
- I vilken omfattning objektet har blivit tillsynat tidigare. En verksamhet som har tillsynats regelbundet under flera års tid kan bedömas ha lägre tillsynsbehov än en verksamhet som endast tillsynats sporadiskt eller inte tillsynats alls. Denna faktor måste dock studeras i ett helhetsperspektiv, tillsammans med övriga faktorer.

Identifierat tillsynsbehov och samverkan med andra myndigheter

Räddningstjänsten har identifierat 55 tillsynsobjekt vars tidsfrister för tillsyn gick ut 2019 eller tidigare. Ytterligare 30 objekt har identifierats vars tidsfrister går ut under 2020. Av dessa har 25 objekt valts ut för tillsyn genom en prioritering med hjälp av faktorerna som beskrivits i föregående avsnitt. Utöver dessa har 6 stycken tillsynsobjekt som tidigare varit registrerade med två-årsfrist omregistrerats till fyra-årsfrist, efter att tillsynsför rättarna bedömt att objekten haft felaktig tidsfrist. Detta innebär att totalt 80 tillsynsobjekt har valts ut för tillsyn baserat på deras tillsynsfrist och totalt 11 stycken objekt har prioriterats bort för år 2020.

Räddningstjänsten har fått förfrågan från Hörby kommuns bygg- och miljöförvaltning att delta vid ett flertal tillsyner som ska genomföras av dem. Därifrån har 5 stycken för räddningstjänsten nya tillsynsobjekt identifierats, vilka har ansetts kunna ha ett tillsynsbehov även utifrån Lagen om skydd mot olyckor. Räddningstjänsten planerar, i mån av tid, att följa med på tillsyn av dessa objekt tillsammans med bygg och miljö.

Länsstyrelsen Skåne har meddelat att de någon gång under 2020 kommer genomföra tillsyn enligt Sevesolagstiftningen på Skåne Grus AB och önskar då att även räddningstjänsten och miljöförvaltningen deltar. Sevesolagstiftningen är grundat på ett EU-direktiv för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor för människor och miljö. Sevesolagstiftningen omfattar i Sverige flera lagstiftningar, däribland miljöbalken, lagen om skydd mot olyckor samt plan- och bygglagen. Räddningstjänsten planerar att delta vid denna tillsyn och inväntar mer information och datum för besöket från Länsstyrelsen.

Räddningstjänsten planerar även att genomföra händelsebaserad tillsyn om/när sådant behov uppstår. Tillsynsplaneringens omfattning ska därför inte vara så stor att tidsrymd saknas för fler, oplanerade tillsynsärenden.

Totalt sett planerar räddningstjänsten därmed att genomföra 85 tillsynsärenden under år 2020, men är förberedda på att hantera cirka 90 tillsynsärenden med eventuella händelsebaserade tillsyner. Räddningstjänsten har inte undersökt möjligheten att samverka med fler tillsynsmyndigheter vid tillsynsärenden under år 2020, än de som beskrivits ovan.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker både av de enskilda tillsynsärendena och av tillsynsverksamheten i sin helhet. Gällande de enskilda ärendena ska brister som kräver åtgärder följas upp i så stor utsträckning som möjligt. Olika metoder för uppföljning, till exempel fotodokumentation och platsbesök, kan väljas utifrån bedömd allvarlighetsgrad på de noterade bristerna.

Eventuella förelägganden ska alltid följas upp med ett nytt platsbesök efter att föreläggandets utförandetid passerats. Åtgärdandet av brister som ej lett till föreläggande ska alltid följas upp vid exempelvis allvarliga brister på utrymningsmöjligheterna. För andra fall görs en individuell bedömning av om och hur åtgärdandet av bristerna bör följas upp. För att tillsynsärendena ska uppnå önskat resultat, är det viktigt att tillsynsplanen rymmer tillräckligt med tid för att kunna följa upp de ärenden som har det behovet.

Uppföljning av tillsynsverksamheten kommer ske efter årets slut via årliga enkäter från länsstyrelsen och MSB. Exempel på vad som följs upp vid årsuppföljningen är om årets tillsynsplan har följts, hur många av objekten som hade anmärkningar och hur många som fått föreläggande eller förbud. Uppföljning kommer även ske internt under årets gång, i form av regelbundna möten med berörda tillsynsför rättare.

Utvärdering av de senaste årens tillsynsverksamhet kommer ske under året, för att få underlag till nya tillsynsplaner för de kommande åren. Utvärderingen kan även vara intressant för förnyelsen av verksamhetshandboken för den olycksförebyggande verksamheten i samband med handlingsprogrammet. Exempel på vad som bör utvärderas är:

- Om nuvarande system med tidsfrister på två och fyra år har varit av lämplig omfattning samt om tidsfristerna har haft lämplig längd för de olika objekten. Fokus på olika objektsgrupper och i första hand inte enskilda objekt.
- Om det finns objektskategorier som inte varit med i tillsynsplanen, men som av något skäl bör vara med i den nya.
- Om tematillsyner har genomförts enligt tillsynsplanen och hur tematillsyner har upplevts fungera.
- I vilken omfattning tillsyn har gjorts i samverkan med andra tillsynsmyndigheter och hur det har upplevts fungera.

Under året kommer även en utvärdering av nuvarande ärendeprocess för kommunikering och beslut vid tillsyn genomföras, i samband med att processen förnyas för att följa riktlinjerna i MSB:s nya version av handboken *Kommunal tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor*.